

ఆ క ర్షణ లే ని అ మ్నా యి

ఈ మధ్య మా బంధు వొకడు తన కోసం ఏర్పాటయిన పిల్లను చూసుకుని వచ్చి, 'అంతా బాగానేవుందిగాని నాకా పిల్ల ఆతే నచ్చలేదు' అనిచెప్పి ఏర్పాటన్నీ భగ్నం చేశాడు. ఈ సంగతి నా చెవిన పడగానే నేను వాణ్ణి 'మళ్ళీ వెళ్ళి ఒకసారి చూసిరా. వెళ్ళిన వాడివి రెండు రోజులుండి మరిరా. అప్పటికి నీకు పిల్ల నచ్చక పోతే మానెయ్యి' అని తిప్పి పంపాను.

నా నమ్మకం వాడా పిల్లను తప్పక చేసుకుంటాడనే.

ఎందుకంటే.....నా కళ్ళ ఎదితే జరిగింది.

దేవకి అనే కన్నడం పిల్ల, ఏమీ బాగుందేది కాదు. సన్నగా ఎండిపోయి కళ్ళలో ప్రాణాలున్నట్టుండేది. పలచని జుట్టూ, పొట్టి జడా, నన్నినా సరిగా కనపడ నంత సన్నని పళ్ళు.

మా ఆఫీసున్న బిల్డింగులో అదే భాగంలో వున్న మరో ఆఫీసులో సెనో గ్రాఫరుగా ఉండేది బొంబాయిలో మనుష్యులకే గాక ఆఫీసులక్కూడా ఇళ్ళ కరువు రావటం మూలాన మా వింగులో నాలుగోఫీసులు. ఈ నాలుగోఫీసులోనూ కలిసి నలురు రాడ పిల్లలు - సెనో గ్రాఫరులయితేనేం, తెలిపోను పిల్లలయితే నేం. అందులో దేవకి ఒకతే.

దేవకిది అసలు దార్వా రనుకుంటాను. చిన్నతనం నుంచీ బొంబాయిలోనే చదివింది. మహారాష్ట్రం దారాళంగా మాట్లాడేది. ఇంటరు ¹ పాసయి యుద్ధం² రాగానే షార్టు హేండ్నూ, టైపూ నేర్చుకుని ఈ ఉద్యోగం సంపాదించింది.

ఎవరూ దేవకి కేపి చూసేవాళ్ళు కారు. పలకరించే వాళ్ళూ కారు. పలక రిస్తే పలుకుదామనే ధోరణిలో వుండేది కాదు. ఆమెలో ఆకర్షణ లేకపోవటానికి యిదే ఒక పెద్ద కారణం. మిగతా ఆడపిల్లలు పెకి ఎంత డాబుగా, బెటుగా కనిపిం చినా మగప్రాణి పలకరిస్తే చాలు చప్పున మొహాలు తెరిచి, "యస్ ప్లీజ్?" అనే వాళ్ళు ఆత్రంగా.

1. ఇంటరు : స్కూలు ఫైనలు తర్వాత ఆ రోజుల్లో రెండు సంవత్సరాల చదువు (ఎస్. ఎ)

2. యుద్ధం : రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం ప్రస్తావన.

లంచీకి దేవకి ఒక్కతే బయటికి వెళ్ళేది. మిగతా ఆడవాళ్ళు లంచీ తెప్పించుకుని మగవాళ్ళు లంచీ పేబిలు దగ్గరే మూడు ఖాళీలు దొరికినప్పుడే ఏకంగా కూచుకుని తినేవాళ్ళు.

దేవకిని లంచీకి తీసుకుపోవటానికి ఒక పెద్ద మనిషి వచ్చేవాడు. అతనికి నలభై ఏళ్ళయినా వుంటే. పొట్టిగా గుమ్మటం లాంటి మనిషి. మాడుకు వెనకగా కొంచెం బట్టతల. పేరు కరండే.

అతను మహారాష్ట్రుడు గనక, ఆమెకు చుట్టమై ఉండటానికి వీలేదు. ఆరా తియ్యగా కరండే భార్యకు దేవకి తల్లి దండ్రులు బాగా తెలిసినవాళ్ళనీ, దేవకి వాళ్ళ ఇంట్లోనే వుంటున్నదనీ బయటపడింది. కరండే దేవకికి గార్డియన్ అన్నమాట. దాదరు నుంచి ఇద్దరూ రైలెక్కి వచ్చేవాళ్ళు, తిరిగి రైలెక్కి వెళ్ళే వాళ్ళు, కలిసి లంచీకి వెళ్ళేవాళ్ళు.

కరండే కూడా ఎవరితోనూ మాట్లాడేవాడు కాదు. నాతో కలిసి పనిచేసే దినకర్, కరండే తమ్ముడితో చాలా ఏళ్ళు కలిసి చదువుకున్నాట్ట, దినకరును ఎరగ నట్టు నటించేవాడు, ఒక్కసారయినా పలకరించలేదు.

“దేవకి కూడా తెలుసునా?” అని అడిగాను.

“నాకు తెలీదు. నేనెక్కడో గిర్గాంలో వుంటాను. అయినా ఆ మనిషి తెలిసేం తెలియకేం?” అన్నాడు దినకర్.

దినకర్ చాలా అందంగా ఉంటాడు. హాకీలో ఆరితేరిన చెయ్యి. ఏటా ఏ అయిదారువేలో వచ్చే ఆ స్తివుంది. వాడు వేళాకోళానికి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు నన్నడిగితే.

ముప్పై చేరబడుతున్నా పెళ్ళి చేసుకోవేమని వాణి అడిగితే వాడు, “నాకు కావలసిన మనిషి పుట్టలేదు” అనేవాడు. ఎంతో అందగ తైలనీ, చదువుకున్నవాళ్ళనీ, అద్భుతంగా పాడేవాళ్ళనీ నిరాకరించాట్ట. వాడిమీద ఆంగ్లీయిండియను పిల్లలిదరూ కన్నేసే వుంటారు. వాళ్ళే వాడితో హెచ్చు సరసాలాడేవాళ్ళు. మరీ తెలిపోను పిల్ల వాడాఫీసుకు రాగానే “నీకోసం ఎవరోపిల్ల తెలిపోన్ చేసింది” అని ఎగతాళిచేస్తూ ఉండేది.

దేవకి మాత్రం ఎన్నడూ వాడికేసి కన్నెత్తి అయినా చూసిన పాపాన పోలేదు.

ఒక ఆదివారంనాడు ఆంగ్లీయిండియను పిల్లలు ఎలిఫెంటాకు ప్రయాణం పెట్టుకుని వాళ్ళతో సావాసంగా ఉండే వాళ్ళందర్నీ అడిగారు. దినకర్ గాణ్ణి కూడా అడిగారు. వాడు సరే నన్నాడు. ఆ పార్టీకి దేవకి కూడా వెళుతున్నట్టు తెలిసింది. కవి వారంనాడే ఈ ఏర్పాటంతా ఐంది. నన్నెవరూ రమ్మననూలేదు నేను రానననూ లేదు. కాని శనివారంనాడు ఆఫీసుపైము అయిపోతుండగా దినకరు నా దగ్గరికొచ్చి “రేపు ఎలిఫెంటాకు నువు కూడా రాకూడదా?” అన్నాడు.

“నన్నెవరూ పిలవలేదు—అయినా ఈ ఆంగ్లాయిండియన్ ముఠాతో మనం దేనికి ?” అన్నాను.

“అట్లా కాదు. నువ్వు కూడా రా. దానిక్కరణం ఉంది. చెబుతాను” అన్నాడు. ఆ కారణం ఏమిటంటే ఈ పారీ కొంచెం రొడీపారీ. గ్రామఫోనూ, తాగేటందుకు జిన్నూ, రమ్మూ, బ్రాండి తీసుకుపోతున్నారు. దేవకి మర్యాదకు ఒప్పుకుంది గాని తీరా ఒంటరిదై పోయి కంగారు కావచ్చు. ఆమెకి మగవాళ్ళు ఒకరి కిద్దరు తోడుండటం మంచిది.

ఆఖరికి దినకరన్నంతా అయింది. దేవకి వచ్చింది. వెంట తిండి కూడా తెచ్చుకుంది. నాకు దినకరుకూ వాడే తిండి తెచ్చాడు. తీరా దేవకి తెచ్చుకున్న పదార్థాలు చూస్తే అవి ఏ హోటల్లోనో కొని తెచ్చిన కిందటిరోజు సరుకుగా కనిపించింది. మేము ముగురము తప్ప మిగతా అందరూ ఆంగ్లాయిండియనులే. ఎక్కడో బీరు కూడా తెచ్చారు. గ్రామఫోను పెట్టి తెచ్చిపెట్టుకున్న సాహసంతో చాతనయీ కాకుండా డాన్సులు చెయ్యసాగారు. వాళ్ళ సంభాషణ మటుకు మరీ దుర్భరంగా వుంది. మగవాళ్ళంతా ఏ తుక్కు పత్రికల్లోనో బూతు హాస్యాలు చెప్పటమూ ఆడవాళ్ళు విరగబడి నవ్వటమూ ; అందరూ ఒకరి నొకరు జానీ, నానీ, సుజీ, పింకీ, టప్పీ అని స్వతంత్రంగా పిలుచుకోవటమూ; మితిమించి వెళుతున్నామేమో అని కొంతసేపూ. అనవసరంగా బిడియపడి పొందదగినంత సరదా పొందటం లేదేమోనని కాసేపూ ఆదుర్దాపడటమూ వగైరాలతో మాకు మొహం మొత్తింది.

దేవకి నాకేసి, దినకరుకేసి తెగ చూస్తున్నది.

“మనం ఎటయినాపోయి ఏదైనా చూద్దాం” అన్నాడు దినకర్. మేం లేవగానే దేవకి కూడా లేచింది—అంటే దినకర్ గాడు చిన్నగా “యా” అన్నాడు.

ఆంగ్లాయిండియనుల బెడద వదిలించుకుని గుళ్లన్నీ తిరిగి తురకలు చెక్కేసిన కైవ విగ్రహాలన్నీ చూశాం. పక్కనే నూతిదగ్గర కూచుని తిళ్ళమూటలు విప్పాం.

దేవకి తెచ్చుకున్న తిండి చూడగానే దినకరు నిరాంతపోయి. “అది కూడా ఇచ్చెయ్యండి. అందరి పదార్థాలూ కలిపి తిందాం” అన్నాడు. దేవకి సంకోచిస్తూ ఇచ్చింది.

“ఇవి ఇంట్లో చేసినవి కావే” అన్నాడు దినకరు కుండపగలేసి.

“కావు. ఉదయం హోటల్లో కొన్నాను.... నేను రావటానికి కరండే ఒప్పుకోలేదు. మొండితనంచేసి వచ్చాను. ఇన్నేళ్ళనించీ యిక్కడుంటున్నాను. ఎలిఫెంటా ఎన్నడూ చూడలేదు. అందుకని బయల్దేరాను. బయల్దేరితే—” దేవకి మాట పూర్తి చెయ్యకుండానే తిండి తినసాగింది.

ఆమె చెప్పింది కొంచెమే అయినా మేం చాలా ఊహించుకున్నాం. ఆమె మొహంలో పట్టు చెల్లించుకున్న సంతోష చిహ్నాలు లేవు. జరిగినంత ఇంకా జరగ

బోతున్నదని ఆమెకు తెలిసే ఉండాలి. ఆమె తిరిగి వెళ్ళగానే ఆ కఠండే మరో పంచాయితీ చేస్తాడు. అందుల్లో యీ వచ్చినప్పటికీ ఎటువంటిదో తెలిస్తే చెప్పనే అక్కరలేదు.

మేం వద్దంటున్న కొద్దీ నూతిలోనుంచి దేవకి తానే నీళ్ళతోడి మాచేత తాగించింది. మాతోపాటు తనూ గిన్నెను కడిగి కారీయరులో పెట్టింది.

దేవకి అనాకారి మనిషనేమాట నేను మనస్సులో కూడా అనుకోనని తీర్మానం చేసుకున్నాను.

* * *

సోమవారం ఉదయం ఆఫీసుకు వస్తూనే దేవకి దినకర్ దగ్గిరికి వచ్చి, "లంచి టైములో కరండే వచ్చినప్పుడు నిన్న మనం ఏమేం చేశామో చెప్పండి దయచేసి" అన్నది.

దినకర్ మొహం జేవురించింది. "చెబుతాను" అన్నాడు భీకరంగా.

కాని లంచి టైముకు కరండే రాలేదు. అరగంట గడిచిపోవటమూ, దేవకి వెళ్ళిపోవటమూ చూసి దినకర్ దేవకి దగ్గిరికి వెళ్ళి, "లంచికి పోదామా?" అన్నాడు.

దేవకి దిగ్భ్రమ చెందిన దానల్లే కుర్చీలోనించి లేచింది. ఇద్దరూ కలిసి వెళ్ళి పోయినారు.

ఆ తరవాత జరిగినది నాకు దినకరే చెప్పాడు. వాడా సాయంకాలం దేవకి వెంట కరండే యింటికి వెళ్ళాట్ట. దేవకిని వెనకేసుకుని కరండేతో పెద్ద పోటాట పోటాడాట్ట. కరండే చాలా పోజులు పెట్టాడు. దేవకి శీలానికి తను బాధ్యుడని, దేవకి తన అనుమతి లేకుండా అటువంటి పార్కి వెళ్ళి ఉండనే కూడదనీ, ఊళ్ళోవుండే రాడీ వెధవల సాక్ష్యం తనకు అవసరం లేదనీ, తన ఆజ్ఞ పాలించటానికి కిష్టంలేని దేవకి తన ఇంట్లో తన కాపలాకింద ఉన్నట్టు నటిస్తూ పేరు ప్రఖ్యాతులు గల తన కుటుంబానికి కళంకం తెచ్చి ప్రయోజనం లేదనీ ఏమేమిటో పేలాట్ట.

దినకరు ఉగ్రుడై పోయి, "అవును, ఇటువంటి చెడిపోయిన అమ్మాయిలు మీ ఇంట్లో వుంటే అపఖ్యాతి. మా అమ్మకూ నాన్నకూ పేరు ప్రతిష్టలు లేవు. అందు చేత దేవకి కావాలంటే మా యింటికి రావచ్చు." అన్నట్ట.

ఆ మాట వినగానే దేవకి ఏడిచిందట.

ఏమైనా అప్పటికప్పుడే టాక్సి తెచ్చి దినకరు దేవకిని తన యింటికి తెచ్చేశాడు.

సరిగా మూడునెల్లు తిరిగేలోపల దేవకి ఎంత మారిపోయిందో చెప్పలేను. మొహంలో ఎన్నడూలేని కాంతి వచ్చింది. మనిషికి కొద్దిగా ఒళ్ళు పెట్టింది. నడకలో వెనక ఎన్నడూలేని చలాకీ కనిపించింది. వెనకటిలాగా కాకుండా దాదాపు రోజూ సినిమాలకో, పార్కులకో దినకరు వెంట షికారు వెళ్ళసాగింది. శ్రద్ధగా జుట్టుకూ ఒంటికి పోషణ చేసుకుని అందమైన చీరలూ కట్టుకోసాగింది.

ఇదంతా చూసిన మీదట ఒకనాడు దినకర్ నాతో తనూ దేవకి పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నట్టు చెబితే నాకాశ్చర్యం కలగలేదు. కాని, ఒక్క అనుమానం మాత్రం నన్ను పీడించింది.

“అరే, దినకర్, నువ్వు దేవకిని పెళ్ళి చేసుకోమని అడిగే అవకాశం ఎట్లా వచ్చింది ?” అన్నాను. వాడూ శ్రద్ధగా కూచుని ఆలోచించి ఇంతకంటే మంచి భార్య దొరకదని తేల్చుకుని ఆ మీదట మంచి ముహూర్తం చూసుకుని దేవకితో, “నన్ను పెళ్ళాడుతావా ?” అని అడిగి ఉంటాడని ఎంతమాత్రమూ నమ్మలేకపోయాను.

“అరే, ఏం చెప్పేది ?....మా యింటికొచ్చిన రెండోనాడో, మూడోనాడో దేవకి సీరియస్ గా నాకు కృతజ్ఞత చెప్పటానికి ప్రయత్నం చేసింది. పాపం ఎన్ని సార్లు రిహార్సు చేసుకుందోగాని తీరా నోట సరిగా మాటలు రాలేదు. ఆ సందిగా వస్తో ఆమెకు అడం తగలటం చాలా భూతదయగల పనిగా తోచింది. కాని ఎట్లా ఆపటం ? ఏమీ తోచక చప్పన దగ్గిరికి లాక్కుని చాలాసేపు ముద్దు పెట్టుకున్నాను....అంతే ; ఇక పెళ్లాడక తప్పలేదు.”

“పశ్చాత్తాప పడవు కద ?”

“ఆ క్షణంలో ముద్దు పెట్టుకున్నందుకు పశ్చాత్తాప పడితే యిక నేనేం మనిషిని ?” అన్నాడు దినకర్.

దేవకి సుఖపడుతుందని నాకు తెలుసు.